XII. PRAVICE IN OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV S POSEBNIMI POTREBAMI

1. Merila za uveljavljanje posebnega statusa študenta in izkazi

291. člen
(merila za uveljavljanje statusa študenta športnika)

(1) Kandidati, ki lahko uveljavljajo posebne pogoje izobraževanja iz naslova študenta športnika, so:
- kategorizirani športniki;
- študenti, ki so s strani posamezne nacionalne športne zveze uradno imenovani za trenerja reprezentance ali posameznega kategoriziranega športnika.

(2) Kategoriziran športnik iz prve alinee prejšnjega odstavka je tisti športnik, ki si je na podlagi kategorizacije Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez (v nadaljevanju: OKS-ZŠZ) in Paraolimpijskega komiteja Slovenije pridobil enega od naslednjih nazivov: športnik svetovnega razreda, športnik mednarodnega razreda, športnik perspektivnega razreda, športnik državnega razreda, športnik mladinskega razreda. Dokazilo o kategorizaciji je uradno potrdilo o statusu, ki ga izda Odbor za vrhunski šport pri OKS-ZŠZ.

(3) Pravice iz naslova statusa študenta športnika lahko uveljavlja tudi študent, ki ga posamezna nacionalna športna zveza uradno imenuje za trenerja reprezentance ali posameznega kategoriziranega športnika, ter je neposredno vključen v pripravo in realizacijo programov kategoriziranih športnikov. Dokazilo o izpolnjevanju teh pogojev je potrdilo, ki ga izda OKS-ZŠZ z aktualno študijsko leto.

(4) Status študenta športnika traja eno študijsko leto z možnostjo podaljšanja.

292. člen
(merila za uveljavljanje statusa študenta umetnika/kulturnika)

(1) Kandidat, ki lahko uveljavlja pravice iz naslova študenta umetnika/kulturnika je:
- član nacionalnega ali mednarodnega društva ali zveze društev s področja umetnosti;
- študent s potrdilom o statusu kulturnega delavca;
- študent z javno priznanimi umetniškimi deli.

(2) Član nacionalnega ali mednarodnega društva ali zveze društev s področja umetnosti iz prve alinee prejšnjega člena je tisti umetnik/kulturnik, ki je po izpolnjevanju meril omenjenih institucij že včlanjen v društvo oziroma zvezo naslednjih umetniških dejavnosti: glasbeno, likovno, filmsko, gledališko, plesno, literarno, fotografsko ali drugih umetniških dejavnosti. Dokazilo o članstvu je uradno potrdilo o članstvu, ki ga izda posamezno nacionalno ali mednarodno društvo ali zveza društev s področja umetnosti. Potrdilo o statusu kulturnega delavca izda Ministrstvo za kulturo.

(3) Kandidat, ki uveljavlja priznanje statusa umetnika/kulturnika iz naslova javno priznanih umetniških del, mora predložiti življenjepis in po letih ločen seznam izvedenih del, glede na dejavnost, s katero se ukvarja.

(4) Kriterija javne priznanosti umetniških del sta:
- javno objavljena strokovna kritika umetniškega dela;
- nagrajeno umetniško delo/dosežek v državni ali mednarodni konkurenci v predhodnem ali tekočem študijskem letu.

(5) Kandidat predloži naslednja dokazila o javni priznanosti umetniškega dela/dosežka:
- izvod javno objavljene kritike umetniškega dela/dosežka ali
- fotokopijo državnega ali mednarodnega priznanja oz. nagrade na tekmovanju umetniške nadarjenosti ali
- uradno potrdilo o umetniškem dosežku, ki ga izda Ministrstvo za kulturo.

(6) Status študenta umetnika/kulturnika traja eno študijsko leto z možnostjo podaljšanja.

293. člen
(merila za uveljavljanje statusa študenta s posebnimi potrebami)

(1) Kategorije kandidatov, ki lahko uveljavljajo posebne pogoje izobraževanja iz naslova študenta s posebnimi potrebami, so osebe s posebnimi potrebami. V skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami so študenti s posebnimi potrebami po tem pravilniku:
- slepi in slabovidni študenti;
- gluhi in naglušni študenti;
- študenti z govorno-jezikovnimi motnjami;
- gibalno ovirani študenti;
- dolgotrajno bolni študenti;
- študenti s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter
- študenti s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.

(2) Status študenta s posebnimi potrebami se podeli upoštevaje vrsto težav s pogojem statusa študenta, za del ali celotno trajanje študija.

294. člen
(merila za uveljavljanje statusa študenta s priznanimi zaslugami)

(1) Kategorije kandidatov, ki lahko uveljavljajo pravice iz naslova študenta s priznanimi zaslugami v obštudijskih dejavnostih, v organih in komisijah Fakultete, Študentske organizacije Fakultete ter v drugih opredeljenih primerih so aktivno udeleženi v:
- športnih dejavnostih;
- kulturnih dejavnostih;
- intelektualnih dejavnostih;
- v organih in komisijah Fakultete in Študentske organizacije Fakultete.

(2) Poseben status se podeli tudi študentu, ki izkazujejo nadpovprečno, koristno dejavnost in angažiranost:
- v korist Fakultete;
- v korist lokalne skupnosti, v kateri ima stalno prebivališče oziroma lokalne skupnosti Fakultete;

- na državni ravni.

(3) Za nadpovprečno koristno dejavnost šteje zlasti aktivno delovanje v dobrodelnih organizacijah v človekoljubne namene, za namene varovanja okolja in kulturne dediščine. Zaradi članstva v politični stranki in v okviru njenega delovanja študent ne more uveljavljati posebnega statusa skladno s tem členom.

(4) Status študenta s priznanimi zaslugami traja eno študijsko leto z možnostjo podaljšanja.

295. člen
(izkazi)

(1) Ustrezne listine, ki dokazujejo status študenta s posebnimi potrebami so:
- Odločba o usmeritvi Zavoda Republike Slovenije za šolstvo;
- Strokovno mnenje komisije za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami;
- Odločba Centra za socialno delo;
- Izvid in mnenje strokovne komisije za razvrščanje otrok in mladostnikov;
- Odločba Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije;
- zdravniško potrdilo zdravnika specialista.

(2) Študent izkaže aktivno udeležbo dejavnosti iz predhodnih členov tega poglavja pravilnika tako, da predloži potrdilo pristojnega oziroma ustreznega organa, predsednika, koordinatorja, vodje ali trenerja dejavnosti.

(3) Potrdilu in mnenju mora študent priložiti tudi opis in predstavitev dejavnosti, s katero se ukvarja, dosedanje delo, pogostost delovanja in utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi mu bil podeljen status glede na pet kategorij:
- študent, aktiven na področju športnih dejavnosti Fakultete: prisotnost na treningih, prisotnost na tekmovanjih, nosilec igre, dosežki na tekmovanjih;
- študent, aktiven na področju kulturnih dejavnosti Fakultete: število objavljenih publikacij, število razstav, prisotnost na vajah, število nastopov;
- študent, aktiven na področju intelektualnih dejavnosti Fakultete: prisotnost, obseg in zahtevnost dela, udeležba in dosežki na tekmovanjih;
- študent, ki deluje v organih in komisijah Fakultete, Študentski organizaciji Fakultete, ali drugi Študentski organizaciji: odzivnost vodjem, prisotnost na sejah, ažurno pisanje poročil, vodenje ali pomoč pri organiziranju ali izvajanju aktivnosti;
- študent, ki je aktiven v drugih primerih, opredeljenih v tem pravilniku: vodenje ali pomoč pri organiziranju ali izvajanju aktivnosti.

2. Pravice in obveznosti študentov s posebnim statusom

296. člen
(vrste pravic in obveznosti študentov s posebnim statusom)

(1) Študent, ki mu je priznan status in s tem posebni pogoji izobraževanja, lahko uveljavlja naslednje pravice:

- pravica do zmanjšanja obvezne prisotnosti in opravičena odsotnost za študijske obveznosti v dogovoru z nosilcem oziroma izvajalcem predmeta;
- pravica od opravljanja izpita izven predpisanega roka in na določen način;
- pravica do naknadne predstavitve seminarske naloge ter naknadnega opravljanja kolokvija in izpita v primeru udeležbe na tekmovanjih doma ali v tujini;
- pravica do vpisa v višji letnik oziroma absolventski staž in podaljšanje absolventskega staža do enega leta pod posebnimi pogoji tega pravilnika;
- vpis dosežkov v prilogo k diplomi, ki izhajajo iz delovanja v obštudijskih dejavnostih, organih in komisijah Fakultete idr.

(2) Študent, ki mu je priznan status, in ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali zlorablja pravice, izgubi pravico do posebnih pogojev izobraževanja po tem pravilniku.

(3) Obveznosti študenta, ki ima posebne pogoje izobraževanja na podlagi statusa, so:
- izpolnjevanje vseh ostalih obveznosti, ki jih predvideva študijski program;
- odgovornost do priznanega statusa;
- ravnanje v skladu s kodeksom etičnega obnašanja v športu oziroma na drugih področjih;
- udeležba na dogodkih in tekmovanjih, ki jih organizira Fakulteta, s področja statusa, ter pisanje poročil o delovanju v organih in komisijah ipd.

3. Posebne prilagoditve študija za študente s posebnimi potrebami

297. člen
(vrste posebnih prilagoditev študija za študente s posebnimi potrebami)

Glede na primanjkljaje, ovire oziroma motnje študentov s posebnimi potrebami so v času študija možne prilagoditve pri izvedbi predavanj in vaj, v načinu preverjanja in ocenjevanja znanja ter pri uporabi knjižnice:

1. Prilagoditve pri izvedbi predavanj in vaj
Za študente so glede na vrsto in stopnjo njihovih primanjkljajev, ovir oziroma motenj ter morebitno kombinacijo primanjkljajev, ovir oziroma motenj možne naslednje prilagoditve pri izvedbi predavanj in vaj:
- vnaprejšnja objava študijskih gradiv, ki jih študenti prejmejo na predavanjih in vajah (npr. za slepe in slabovidne študente, da lahko sledijo predavanju oziroma za tiste študente, ki si ne morejo delati zapiskov);
- vnaprejšnja objava študijskih gradiv, ki se uporabljajo pri predmetu (učni enoti), da se lahko
  prilagodijo v elektronsko ali avdio obliko ali se jih primerno poveča;
- snemanje predavanj in vaj;
- uporaba posebnih pripomočkov kot so računalnik, elektronsko povečalo, lupe in podobno;
- prisotnost pomočnika, in sicer: bralca oziroma pisarja ter tolmača – prevajalca v slovenski znakovni jezik;
- možnost posredovanja pisnih izdelkov v elektronski obliki;
- opravljanje določenih študijskih obveznosti v paru s študentom, ki ni nima statusa študenta s posebnimi potrebami;

- možnost opravljanja določenih nalog in vaj doma (delna oblika e-študija);
- prilagoditev načina opravljanja strokovne oziroma študijske prakse zmožnostim študenta tako, da lahko pokaže svoje znanje in sposobnosti oziroma dosega kompetence, opredeljene s študijskim programom;

- druge prilagoditve glede na dane možnosti Fakultete.

2. Prilagoditve v načinu preverjanja in ocenjevanja znanja

Način preverjanja in ocenjevanja znanja za študente s posebnimi potrebami je prilagojen na tak način, da lahko izkažejo raven svojega znanja, vendar se ne smejo znižati zahtevani standardi doseganja znanj.

Za študente so glede na vrsto in stopnjo njihovih primanjkljajev, ovir oziroma motenj ter morebitno kombinacijo primanjkljajev, ovir oziroma motenj možne naslednje prilagoditve:

a) podaljšanje časa opravljanja ustnega oziroma pisnega izpita

Čas opravljanja pisnega oziroma ustnega izpita se študentu lahko podaljša praviloma za 100 % predvidenega časa za izpit, lahko pa tudi več glede na primanjkljaj, oviro oziroma motnjo oziroma specifiko predmeta (učne enote), pri katerem se opravlja izpit. Pri opravljanju izpita se lahko študentu zagotovi tudi krajše odmore. O tem odloči nosilec predmeta. Praviloma za največ 50 % predvidenega časa se lahko podaljša tudi čas odmora (in tudi čas priprave na izpit), če se ugotovi, da bi bilo to potrebno zaradi nastale situacije.

Do podaljšanja časa opravljanja izpita so upravičeni vsi študenti s posebnimi potrebami.

b) zagotovitev posebnega prostora za opravljanje izpita

Poseben prostor za opravljanje izpita se zagotovi študentu, v kolikor je prostor, v katerem naj bi se izvajal izpit zanj nedostopen. Poseben prostor se študentu zagotovi tudi v primeru, da bi bil študent »moteč« za ostale študente, ki opravljajo izpit (npr. uporaba zvočne podpore na računalniku, prisotnost pomočnika idr.).

Do zagotovitve posebnega prostora za opravljanje izpita so upravičeni vsi študenti s posebnimi potrebami.

c) prilagoditev v prostoru oziroma prilagoditev prostora in prilagoditev opreme

Študentu se lahko prilagodi prostor, v katerem opravlja izpit, lahko se mu prilagodi tudi oprema, in sicer: lahko se prilagodi delovna površina, zagotovi prostor s posebnimi akustičnimi razmerami, omogoči dodatna osvetlitev, omogoči se uporaba ustreznega stola, mize z izrezom in podobno.

Slepim in slabovidnim študentom se zagotovi prilagojena delovna površina (možnost dviga, dodatna osvetlitev in podobno). Gluhim in naglušnim študentom se zagotovi prostor z ustreznimi akustičnimi razmerami, upravičeni so tudi do uporabe elektroakustične aparature, medtem ko so gibalno ovirani kandidati upravičeni do prilagojenega delovnega mesta (miza z izrezom, ustrezen stol, nagib).

d) opravljanje izpita s pomočjo računalnika in uporaba posebnih pripomočkov

Študentu se lahko omogoči opravljanje izpita s pomočjo računalnika. V tem primeru študent ne sme imeti dostopa do drugih pripomočkov na računalniku oziroma v programu; lahko uporablja le programe, ki mu tehnično olajšajo izvedbo izpita. Njegovo delo mora biti

posneto na disketi zgoščenki ali drugemu nosilcu podatkov in natisnjeno, iz računalnika pa se mora zbrisati. Študent lahko uporablja tudi posebne pripomočke, kot so brajev pisalni stroj, računalnik z brajevo vrstico ali programsko povečavo, elektronsko povečalo, lupe, ustrezna pisala in podobno.

Do opravljanja izpita s pomočjo računalnika so upravičeni slepi in slabovidni študenti, študenti z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani študenti, dolgotrajno bolni študenti in študenti s primanjkljaji na posameznih področjih učenja. Do uporabe posebnih pripomočkov so upravičeni slepi in slabovidni študenti (brajev pisalni stroj, računalnik z brajevo vrstico ali programsko povečavo, elektronsko povečalo, lupe, ustrezna pisala in podobno), gibalno ovirani študenti (ustrezna pisala, računalnik), dolgotrajno bolni študenti (računalnik) in študenti s primanjkljaji na posameznih področjih učenja (računalnik).

e) opravljanje izpita s pomočjo pomočnika

Študentu, ki zaradi vrste in stopnje primanjkljaja, ovire oziroma motnje ne more sam opravljati izpita, in v utemeljenih primerih drugim študentom je lahko dodeljen pomočnik, in sicer: bralec oziroma pisar ter tolmač – prevajalec v slovenski znakovni jezik (v nadaljevanju: pomočnik). Pomočnik ne sme biti visokošolski učitelj oziroma sodelavec pri tem predmetu (učni enoti) ali študentov sorodnik.

Do opravljanja izpita s pomočjo pomočnika so upravičeni slepi in slabovidni študenti (bralec in/ali pisar), gluhi in naglušni študenti (tolmač – prevajalec v slovenski znakovni jezik), gibalno ovirani študenti (bralec in/ali pisar), dolgotrajno bolni študenti (bralec in/ali pisar) in študenti s primanjkljaji na posameznih področjih učenja (bralec in/ali pisar).

f) sprememba oblike preverjanja in ocenjevanje znanja

Študentu, ki zaradi vrste in stopnje primanjkljaja, ovire oziroma motnje ne more opravljati npr. ustnega ali pisnega izpita, se zagotovi druga oblika preverjanja in ocenjevanja znanja.

Do spremembe oblike preverjanja in ocenjevanja znanja so upravičeni vsi študenti s posebnimi potrebami.

g) prilagoditev oblike izpitnega gradiva

Slepemu ali slabovidnemu kandidatu se lahko prilagodi oblika izpitnega gradiva: povečava besedila oziroma pisnega gradiva in prepis vprašanj v brajevo pisavo.

h) druge prilagoditve glede na dane možnosti Fakultete.

3. Prilagoditve v knjižnici

Za študente so glede na vrsto in stopnjo njihovih primanjkljajev, ovir oziroma motenj ter morebitno kombinacijo primanjkljajev, ovir oziroma motenj možne naslednje prilagoditve v knjižnici:

- daljši čas izposoje gradiva (zaradi pretvorbe v dostopne oblike: povečava gradiva, prepis v brajevo pisavo in podobno);
- možnost izposoje gradiva, ki je dostopen samo v čitalnici (zaradi pretvorbe v dostopne oblike: povečava gradiva, prepis v brajevo pisavo in podobno);
- zagotovitev pomoči pri iskanju gradiva;
- možnost izposoje gradiva s strani študentovega pomočnika ali asistenta, če je knjižnica študentu nedostopna;

- druge prilagoditve glede na dane možnosti Fakultete.

4. Postopek za priznanje in odvzem posebnega statusa

298. člen
(priznanje in odvzem posebnega statusa)

(1) Kandidat mora ob vpisu v posamezni letnik študija ali absolventskega staža izpolniti posebno prošnjo za pridobitev posebnega statusa študenta, ki velja za športnike oziroma trenerje, umetnike/kulturnike, študente s posebnimi potrebami in študente s priznanimi zaslugami, na predpisanem obrazcu, ki je priloga (Priloga 22) tega pravilnika.

(2) Kandidat odda prošnjo praviloma do 15. oktobra tekočega študijskega leta, če pa nastopijo razlogi za status med letom, pa tedaj. Prošnji se priložijo ustrezna dokazila. O prošnji odloča Študijska komisija.

(3) Vsi študenti, ki imajo priznan status in se izobražujejo pod posebnimi pogoji, prejmejo zaznamek v elektronsko evidenco o opravljenih obveznostih in osebno mapo študenta, v katerem sta razvidni vrsta težav oziroma razlog podelitve statusa in vrsta priznanih prilagoditev (npr. dovoljena odsotnost pri organiziranih oblikah pedagoškega procesa, določen način opravljanja izpita).

(4) Študentski referat na začetku študijskega leta vse izvajalce predmetov v tekočem letniku obvesti o študentih, ki so v tem letu vpisani pri posameznih predmetih in imajo priznan poseben status, vključno z vrsto priznanih prilagoditev študijskega procesa.

(5) Postopek za odvzem statusa se vodi smiselno enako kot postopek njegove pridobitve.